

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Хрещатик, 30, тел. (044) 206-38-44, факс (044) 531-36-92
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mpe.kmu.gov.ua>, код згідно з ЄДРПОУ 37471933

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
А. Парубію

Про надання інформації

Шановний Андрію Володимировичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України В. Гройсмана від 19.09.2018 № 36237/1/1-18 до Вашого листа від 07.09.2018 № 11/10-241 Міністерство енергетики та вугільної промисловості спільно з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг розглянуло звернення народного депутата України Ю.Тимошенко від 06.09.2018 № 2011/06-09-2018 щодо облаштування комерційних вузлів обліку газу засобами дистанційної передачі даних та надало відповідь народному депутату (копія додається).

Додаток: зазначене на 9 арк.

З повагою

Перший заступник Міністра

Т. Максимець

228980

Шульга
206 36 05

Міністерство енергетики та вугільної
промисловості України
№ ВР/2-31-2260 від 04.10.2018

31

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Хрещатик, 30, тел. (044) 206-38-44, факс (044) 531-36-92
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mpe.kmu.gov.ua>, код згідно з ЄДРПОУ 37471933

На № _____ від _____

**Народному депутату України
Ю. Тимошенко**

Про встановлення засобів
дистанційної передачі даних

Шановна Юліє Володимирівно!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України В. Гройсмана від 19.09.2018 № 36237/1/1-18 до листа Голови Верховної Ради України А. Парубія від 07.09.2018 № 11/10-241 Міністерство енергетики та вугільної промисловості спільно з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг розглянуло Ваше звернення від 06.09.2018 № 2011/06-09-2018-I щодо впровадження засобів дистанційної передачі даних для споживачів комунальних послуг та повідомляє.

Державне регулювання ринку природного газу здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг – Регулятор (далі – НКРЕКП, Регулятор) у межах повноважень, визначених Законом України «Про ринок природного газу» від 09.04.2015 № 329-VIII, Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» від 22.09.2016 № 1540-VIII та іншими актами законодавства.

Дистанційна передача даних регулюється пунктом 4 Постанови НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 та зареєстрованою в Мін'юсті від 06.11.2015 № 1379/27824 та главою 3 розділу X Кодексу газорозподільних систем (далі – Кодекс ГРМ) та затвердженого Постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 та зареєстрованого в Мін'юсті 06.11.2015 за № 1379/2782.

Облаштування комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних здійснюється з метою удосконалення системи

228978

комерційного обліку природного газу, підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму природного газу комерційними вузлами обліку в газорозподільних системах та для забезпечення належної організації добового балансування на ринку природного газу України Оператором ГРМ та їх суміжними суб'єктами ринку природного газу, зокрема споживачами.

Таким чином, одним із можливих шляхів вирішення порушених у Вашому зверненні питань може бути внесення змін до Кодексу ГРМ.

Крім того, направляємо відповідь НКРЕКП, отриману листом від 28.09.2018 № 8878/16/7-18 (додається).

Додаток: зазначене на 7 арк.

З повагою

Перший заступник Міністра

Т. Максимець

Шульга
206 36 05

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Національна комісія, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та
комунальних послуг

№ 8878/16/7-18 від 28.09.2018

**Міністерство енергетики та
вугільної промисловості України**

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула лист Голови Верховної Ради України Парубія А. В. від 07.09.2018 № 11/10-241 стосовно депутатського запиту народного депутата України Верховної Ради України VIII скликання Тимошенко Ю. В. від 06.09.2018 № 2011/06-09-2018-I, надісланий до НКРЕКП листом Прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. від 19.09.2018 № 36237/1/1-8, та в межах компетенції повідомляє.

З 01 жовтня 2015 року правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав – сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Закон є ключовим документом, що встановлює на українському ринку природного газу європейські норми, визначені в Третньому енергетичному пакеті, зокрема в Директиві 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та Регламенті 715/2009 Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про умови доступу до мереж передачі природного газу.

На виконання вимог Закону постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Постанова) було затверджено Кодекс газорозподільних систем, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс ГРМ), який визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.

Міністерство енергетики та вугільної
промисловості України
№12/17686 від 04.10.2018

При цьому при державній реєстрації Постанова та Кодекс ГРМ пройшли правову експертизу в Міністерстві юстиції України на відповідність їх положень Конституції та чинному законодавству України.

Згідно з положеннями пункту 4 Постанови власникам комерційних вузлів обліку природного газу (крім комерційних вузлів обліку, які встановлені на об'єктах побутових споживачів) необхідно забезпечити облаштування засобами дистанційної передачі даних власні комерційні вузли обліку:

річний обсяг обліку природного газу яких перевищує 3 млн м^3 – протягом півроку з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 1 млн м^3 до 3 млн м^3 – протягом одного року з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 100 тис. м^3 до 1 млн м^3 – протягом одного року та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 10 тис. м^3 до 100 тис. м^3 – протягом двох років з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м^3 – протягом двох років та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою.

Відповідно до положень глави 3 розділу X Кодексу ГРМ з метою удосконалення системи комерційного обліку природного газу, підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму природного газу комерційними вузлами обліку в газорозподільних системах та для забезпечення належної організації добового балансування на ринку природного газу України Оператори ГРМ та їх суміжні суб'єкти ринку природного газу, зокрема споживачі, повинні здійснювати відповідні заходи з організації та облаштування комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

Власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів зі споживанням до 0,01 млн м^3 куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Таким чином, власники комерційних вузлів обліку зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власному комерційному вузлі обліку засобів дистанційної передачі даних за власний рахунок.

Заходи з забезпечення облаштування засобами дистанційної передачі даних власних комерційних вузлів обліку здійснюються за рахунок їх власників з урахуванням відомостей щодо власності на такі комерційні вузли обліку, наведені в актах розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін, що є невід'ємною частиною Типового договору розподілу природного газу, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2498 (далі – Типовий договір).

При цьому, оператори ГРМ, також, за власний рахунок здійснюють організацію та облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних, які є їх власністю. У цьому випадку Споживачі не мають права відмовити Оператору ГРМ у здійсненні таких заходів.

Варто зазначити, що Регулятором постійно здійснюються заходи, направлені на вдосконалення положень актів вторинного законодавства, прийнятих на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу», з урахуванням норм Директив та Регламентів Європейського Союзу.

Так, з метою імплементації Регламенту (ЄС) від 26.03.2014 № 312/2014 про запровадження Кодексу Мережі щодо балансування газу в газотранспортній системі (далі – Регламент ЄС № 312), який є частиною стандартних правил роботи на європейських ринках природного газу, Регулятором було розроблено та прийнято постанову НКРЕКП від 27.12.2017 № 1437 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років».

Положення зазначеної постанови направлені на впровадження добового балансування на ринку природного газу, стимулювання постачальників самостійно врегульовувати власні небаланси, стимулювання розвитку оптового ринку газу, що значно збільшить привабливість українського газового ринку для енергетичних компаній та сприятиме швидкій інтеграції до європейського газового ринку.

Варто зазначити, що одним із важливих механізмів реалізації правил роботи відповідно до положень Регламенту ЄС № 312 є запровадження добового балансування на ринку природного газу.

При цьому засоби дистанційної передачі даних, встановлені (організовані) на комерційному або дублюючому вузлі обліку, забезпечать на безперервній основі можливість дистанційного доступу до зазначених вузлів обліку з метою зчитування (контролю) та передачі їх даних каналами зв'язку до оператора газорозподільної системи, що у свою чергу забезпечить достовірною інформацією про щодобове споживання при здійсненні заходів з добового балансування в рамках реалізації положень Регламенту ЄС № 312.

Крім цього, упровадження системи дистанційного зчитування показників лічильників відповідає вимогам статті 18 Закону та нормативно-правовим актам, прийнятим на виконання вимог зазначеного Закону.

Так, відповідно до положень частини четвертої статті 18 Закону держава заохочує впровадження новітніх систем, у тому числі апаратних засобів, обліку природного газу, зокрема тих, що забезпечують можливість споживача активно управляти власним споживанням.

При цьому звертаємо увагу, що віднесення витрат на облаштування всіх комерційних вузлів обліку газу не побутових споживачів, засобами дистанційної передачі даних до операційних витрат газорозподільного підприємства призведе до суттєвого зростання тарифів на послуги розподілу природного газу, що створить додаткове фінансове навантаження на всіх споживачів природного газу України, у тому числі побутових, а також тих, які станом на сьогодні виконали вимоги чинного законодавства та за власний рахунок забезпечили організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Одночасно повідомляємо, що НКРЕКП здійснює аналіз проблемних питань, які виникають на ринку природного газу, та опрацьовує можливі способи їх вирішення, зокрема шляхом удосконалення нормативно-правових актів НКРЕКП.

Так, на підставі аналізу результативності дії нормативно-правових актів НКРЕКП, зокрема Кодексу ГРМ та Типового договору, Регулятором було виявлено деякі проблемні аспекти, які можливо усунути шляхом внесення відповідних змін.

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» з метою удосконалення положень Кодексу ГРМ та Типового договору, оптимізації нормативно-правової бази, а також забезпечення захисту прав споживачів природного газу НКРЕКП було прийнято постанову від 12.07.2018 № 691 «Про затвердження Змін до постанови НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2494 та внесення змін до Типового договору розподілу природного газу», яка набрала чинності 26.07.2018.

Відповідно до положень пункту 2 глави 3 розділу X Кодексу ГРМ (із змінами, внесеними постановою НКРЕКП від 12.07.2018 № 691) у випадку надання власником комерційного вузла обліку Оператору ГРМ гарантійного листа (безумовного, безвідкличного), в якому такий власник письмово підтвердить свої зобов'язання у визначений ним строк, але не пізніше 01 травня 2019 року, облаштувати комерційний вузол обліку засобами дистанційної передачі даних, Оператор ГРМ протягом визначеного строку не має права застосовувати до власника комерційного вузла обліку заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу на його об'єкт.

Таким чином, операторам ГРМ заборонено застосовувати заходи з обмеження (припинення) розподілу природного газу на об'єкт споживача у разі надання споживачем гарантійного листа з підтвердженням зобов'язання облаштувати комерційний вузол обліку засобами дистанційної передачі даних не пізніше 01 травня 2019 року.

При цьому з метою поліпшення процедури встановлення засобів дистанційної передачі даних НКРЕКП надано рекомендації операторам газорозподільних систем щодо розміщення на веб-сторінках операторів газорозподільних систем в мережі Інтернет інформації про покрокову інструкцію з облаштування лічильників природного газу засобами дистанційної передачі даних; кошторис витрат на встановлення засобів дистанційної передачі даних, якщо встановлення здійснює оператор газорозподільних систем; зразок гарантійного листа та іншу необхідну інформацію.

Крім того, відповідно до положень статті 12 Закону, постачання природного газу здійснюється відповідно до договору, за яким постачальник зобов'язується поставити споживачеві природний газ належної якості та кількості у порядку, передбаченому договором, а споживач зобов'язується оплатити вартість прийнятого природного газу в розмірі, строки та порядку, передбачених договором.

Права та обов'язки постачальників і споживачів визначаються Законом, Цивільним і Господарським кодексами України, ~~Правилами~~ постачання природного газу, іншими нормативно-правовими актами, а також договором постачання природного газу.

Законом передбачено, що на підставі типових договорів, затверджених Регулятором, здійснюється постачання природного газу побутовим споживачам та постачання природного газу постачальником «останньої надії».

При цьому, постачання природного газу іншим споживачам здійснюється на підставі договорів, що укладаються відповідно до вимог Цивільного та Господарського кодексів України та повинні містити істотні умови, визначені статтею 12 Закону.

Згідно з пунктом 5 розділу II Правил постачання природного газу затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (далі – Правила постачання), договір постачання природного газу повинен містити такі умови, що є істотними та обов'язковими для цього виду договору:

1) місце і дата укладення договору, а також найменування/прізвища, імена, по батькові постачальника і споживача та їх ЄІС-коди як суб'єктів ринку природного газу;

2) предмет договору, відповідно до якого постачальник зобов'язується поставити споживачу природний газ в необхідних для нього об'ємах (обсягах);

3) ЄІС-код точки/точок комерційного обліку споживача, по яких буде здійснюватися постачання природного газу постачальником (за необхідності, якщо по інших точках комерційного обліку постачання газу здійснює інший постачальник);

4) найменування Оператора ГРМ/ГТС, з яким споживач уклав договір розподілу/транспортування природного газу;

5) річні, місячні та/або добові обсяги природного газу, у тому числі в розрізі точок комерційного обліку (за необхідності), та/або допустиме їх відхилення;

6) порядок перегляду та коригування підтверджених обсягів природного газу, у тому числі протягом розрахункового періоду;

7) режими постачання та споживання природного газу протягом розрахункового періоду;

8) ціна постачання природного газу за договором;

9) порядок та строки проведення розрахунків за поставлений природний газ;

10) порядок звіряння фактичного об'єму (обсягу) спожитого природного газу на певну дату чи протягом відповідного періоду;

11) відповідальність сторін за невиконання умов договору та підстави її застосування, у тому числі в разі перевищення споживачем підтверджених обсягів природного газу за відповідний період, а також механізми компенсації і повернення, які застосовуються, якщо рівні якості послуг постачальника за договором не виконуються, зокрема за неточності в рахунку чи його затримці (норма вноситься в договір за згодою сторін);

12) перелік випадків, коли постачання природного газу може бути обмежено/припинено споживачу, та порядок обмеження/припинення, а по

споживачу, що не є захищеним відповідно до Правил про безпеку постачання природного газу, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовій галузі, додаткові вимоги, визначені в зазначених Правилах;

13) порядок зміни постачальника;

14) строк дії договору та умови і порядок його продовження, припинення чи розірвання, у тому числі інформація щодо можливості його одностороннього розірвання;

15) місцезнаходження/місце проживання, банківські реквізити сторін;

16) інформація, що стосується прав споживачів, у тому числі щодо розгляду скарг (вирішення спорів) постачальником, і засоби спілкування та/або публічного оголошення інформації, що подається постачальником згідно з цими Правилами;

17) порядок вирішення спорів відповідно до пункту 9 розділу VI цих Правил;

18) право споживача на отримання інформації, визначеної Законом України «Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення».

З метою недопущення постачальником небалансу між обсягами природного газу, поданими ним у газотранспортну систему для потреб своїх споживачів, та обсягами природного газу, відібраними/спожитими його споживачами, у договорі постачання природного газу за домовленістю сторін (споживача та постачальника) може бути визначена процедура передачі споживачем даних про фактичне споживання природного газу за попередню газову добу.

Разом з тим, згідно з положеннями підпункту 1 пункту 1 розділу VI Правил постачання, відшкодування збитків споживачем, що не є побутовим, постачальнику здійснюється, зокрема, якщо за підсумками розрахункового періоду фактичний об'єм (обсяг) постачання природного газу споживачу його постачальником буде перевищувати підтверджений обсяг природного газу на цей період, постачальник має право вимагати від споживача відшкодування збитків за перевищення об'єму (обсягу) природного газу.

Слід зазначити, що нарахування постачальником збитків за перевищення підтвердженого обсягу природного газу є правом, а не обов'язком постачальника.

При цьому, звертаємо увагу, що пунктом 2 розділу 1 розділу VI Правил постачання визначено, що у договорі постачання між постачальником та споживачем, що не є побутовим, може встановлюватись допустима величина відхилення від підтверджених обсягів природного газу, в межах якої не здійснюються заходи, визначені пунктом 1 цього розділу.

Таким чином, саме договором постачання природного газу визначається відповідальність сторін (як споживача, так і постачальника природного газу) за порушення умов договору, зміст якого, відповідно до частини четвертої статті 179 Господарського кодексу України, може визначатись на основі вільного

волевиявлення, коли сторони мають право погоджувати на свій розсуд будь-які умови договору (у тому числі порядок відшкодування збитків), що не суперечать законодавству.

Одночасно повідомляємо, що на сьогодні ринок природного газу є конкурентним, а споживач природного газу має можливість реалізовувати своє право на вільний вибір постачальника природного газу та формування своїх договірних відносин з ним, шляхом укладення договору постачання природного газу відповідно до умов та положень, передбачених Правилами постачання.

Голова НКРЕКП

О. Кривенко

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Хрещатик, 30, тел. (044) 206-38-44, факс (044) 531-36-92
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mpe.kmu.gov.ua>, код згідно з ЄДРПОУ 37471933

На № 284 від 04.10.2018

ДОВІДКА

Відповідно до наказу Міненерговугілля України від 01 жовтня 2018 року № 295-в/а у зв'язку із перебуванням у щорічній відпустці Міністра енергетики та вугільної промисловості України Насалика І.С., перший заступник Міністра Максимець Т.В. 04 жовтня 2018 року виконує його обов'язки.

Довідка видана для пред'явлення за місцем вимоги.

Начальник
Управління по роботі з персоналом

 І. Ковальова